



ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

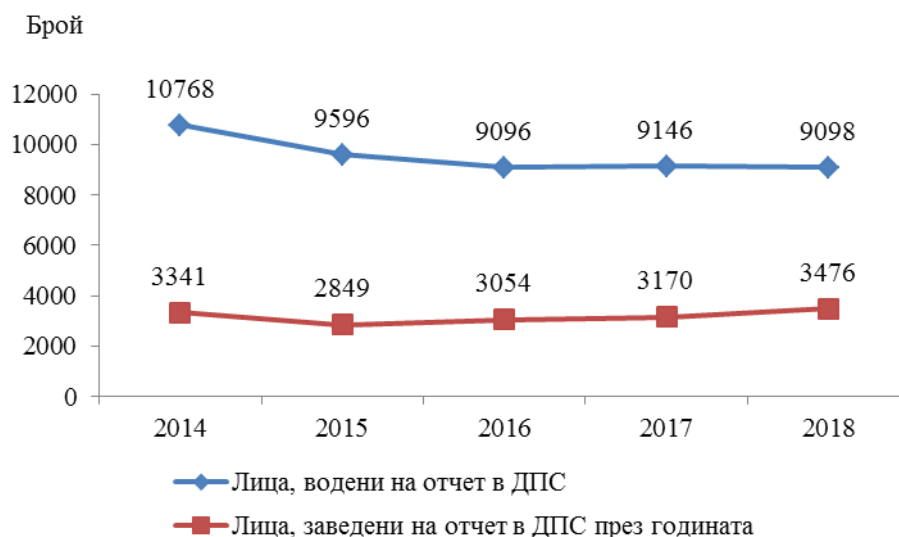
Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2018 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи са водени 9 098 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2017 г. броят им намалява незначително - с 48, или с 0.5%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 г.) - 78.9%;
- малолетни (8 - 13 г.) - 21.1%;
- момчета - 7 262 (79.8%);
- момичета - 1 836 (20.2%);
- учащи - 6 843 (75.2%);
- в криминогенна среда живеят 4 547 малолетни и непълнолетни (50.0%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2014 - 2018 година



¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.



Коефициентът на водените на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни лица през 2018 г. е 1 378 на 100 хил. души от средногодишното население на възраст 8 - 17 години и в сравнение с 2017 г. намалява с 1.2%.

Броят на **заведените на отчет¹ в ДПС през 2018 г.** малолетни и непълнолетни е 3 476, или 38.2% от всички водени на отчет лица, като 74.2% от тях са непълнолетни. В сравнение с 2017 г. броят на новозаведените нараства с 9.7%.

През 2018 г. **снети от отчет в ДПС** са 2 698 малолетни и непълнолетни лица, или 29.7% от водените на отчет през годината:

- поради поправка на поведението - 1 470 лица (54.5%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 1 146 лица (42.5%);
- на други основания - 82 лица (3.0%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2018 г. през ДПС са преминали 6 866 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 4 596, или 66.9%, а момичетата - 2 270 (33.1%). В сравнение с 2017 г. броят на преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви нараства с 82 лица, или с 1.2%.

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е дялът на преминалите през ДПС за:

- „бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ - 1 081 лица (15.7%);
- „прояви на насилие и агресия“ - 770 малолетни и непълнолетни (11.2%);
- „употреба на психоактивни вещества“ - 549 лица (8.0%);
- „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - 502 лица (7.3%);
- „непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място“ - 377 лица (5.5%).

Сред другите обществено значими противообществени прояви, извършвани от малолетни и непълнолетни през годината, са:

- „тормоз“ - 262 лица (3.8%);
- „скитничество“ и „просия“ - общо 225 лица (3.3%).

Извършени престъпления

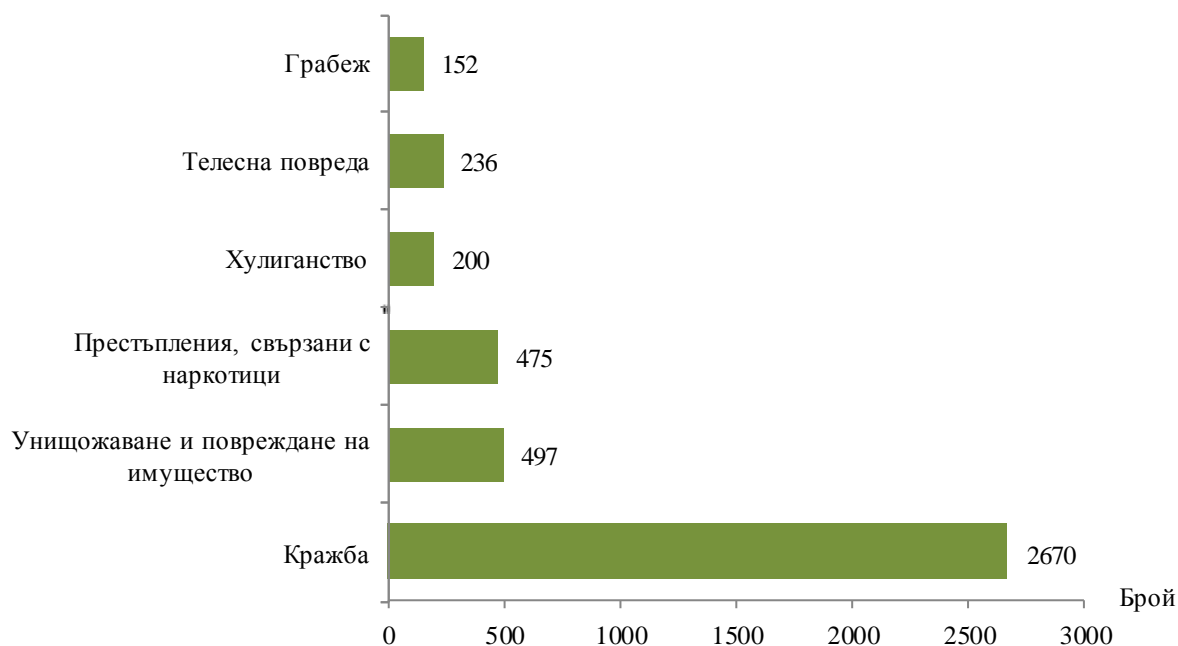
През 2018 г. броят на **малолетните и непълнолетните лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления**, е 4 857.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 2 670 лица, или 55.0% от всички лица, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 34.0% (909 лица), на кражби от домовете - 18.7% (498 лица), на взломни кражби - 10.0% (267 лица).

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.



Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни извършители на престъпления по някои видове престъпления през 2018 година



Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2018 г. пострадали от престъпления са 1 634 деца, от които 665, или 40.7%, са момичета. Малолетни са 659 лица (40.3%), а непълнолетни - 975 (59.7%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 758 лица (46.4%). Следват пострадалите от нанесени телесни повреди - 285 лица (17.4%), от грабежи - 136 лица (8.3%), и от блудство - 68 лица (4.2%). Случаите на деца, жертви на изнасилване (довършено и опит), са 23.

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2018 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните **са образували 5 772 възпитателни дела**, от които 4 128 (71.5%) са по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 5 180, като от тях в срок до един месец са решени 2 870 дела, или 55.4%. **Прекратени** на различни основания са 533 дела (9.2% от образуваните възпитателни дела). В края на 2018 г. 285 дела **са останали несвършени**.

През 2018 г. местните комисии са наложили 7 967 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и



непълнолетните на 5 855 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 6 322 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- „предупреждение“ - в 3 474 случая (43.6%);
- „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ - в 1 612 случая (20.2%);
- „поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи“ - в 1 076 случая (13.5%);
- „задължаване да участва в консултации, обучения и програми“ - в 673 случая (8.4%);
- „предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца“ - на 350 малолетни и непълнолетни (4.4%);
- „настаняване във ВУИ“ - на 66 лица на възраст 8 - 17 години (0.8%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки през 2018 г. са следните:

- малолетни са 1 837 (31.4%), а непълнолетни - 4 018 лица (68.6%);
- момчетата са 4 869 (83.2%), а момичетата - 986 (16.8%);
- 2 967 лица (50.7%) са с основно образование, а 2 191 (37.4%) - с начално.

През 2018 г. 6 412 деца са преминали през съществуващите на територията на страната консултативни кабинети и други помощни органи към местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Организиран са 1 647 тематични кампании за превенция, в които са обхванати 153 146 лица. През 2018 г. е осъществявана превантивна възпитателна дейност с 1 776 деца, живеещи в криминогенна и/или конфликтна среда, а обществените възпитатели са работили с 6 515 малолетни и непълнолетни.

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.



Методологични бележки

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в ИС „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).



Приложение

Таблица 1

Водени и заведени на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни лица по пол и възраст

(Брой)

	2014	2015	2016	2017	2018
Лица, водени на отчет в детските педагогически стаи - общо	10768	9596	9096	9146	9098
Малолетни (8 - 13 г.)	2648	2128	1973	1993	1923
Момчета	2102	1665	1520	1556	1457
Момичета	546	463	453	437	466
Непълнолетни (14 - 17 г.)	8120	7468	7123	7153	7175
Момчета	6417	5886	5645	5786	5805
Момичета	1703	1582	1478	1367	1370
Лица, заведени на отчет в детските педагогически стаи през годината - общо	3341	2849	3054	3170	3476
Малолетни (8 - 13 г.)	944	867	817	826	897
Момчета	749	681	641	648	671
Момичета	195	186	176	178	226
Непълнолетни (14 - 17 г.)	2397	1982	2237	2344	2579
Момчета	1883	1569	1769	1919	2107
Момичета	514	413	468	425	472



Таблица 2

Малолетни и непълнолетни, снети от отчет в детските педагогически стаи

(Брой)

	2017		2018	
	Общо	в т.ч. поради поправяне	Общо	в т.ч. поради поправяне
Общо за страната	2862	1524	2698	1470
Момчета	2289	1180	2168	1159
Момичета	573	344	530	311
Малолетни (8 - 13 г.)	173	158	227	216
Момчета	127	116	170	162
Момичета	46	42	57	54
Непълнолетни (14 - 17 г.)	2689	1366	2471	1254
Момчета	2162	1064	1998	997
Момичета	527	302	473	257



Таблица 3

Малолетни и непълнолетни, преминали през детските педагогически стаи за извършени
противообществени прояви, и лица, извършители на престъпления, по пол и възраст

	2014	2015	2016	2017	2018
					(Брой)
Лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви през годината	5372	6145	5754	6784	6866
Малолетни (8 - 13 г.)	1456	1793	1470	1521	1708
Момчета	1003	1274	1030	1114	1145
Момичета	453	519	440	407	563
Непълнолетни (14 - 17 г.)	3916	4352	4284	5263	5158
Момчета	2503	2918	2826	3647	3451
Момичета	1413	1434	1458	1616	1707
Лица, извършители на престъпления	5402	5362	4980	4971	4857
Малолетни (8 - 13 г.)	1434	1322	1168	1063	1116
Момчета	1162	1077	955	843	862
Момичета	272	245	213	220	254
Непълнолетни (14 - 17 г.)	3968	4040	3812	3908	3741
Момчета	3324	3476	3199	3258	3141
Момичета	644	564	613	650	600



Таблица 4

**Малолетни и непълнолетни, преминали през детските педагогически стаи за извършени
противообществени прояви, и лица, извършители на престъпления**

(Брой)

	2014	2015	2016	2017	2018
Лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви - общо	5372	6145	5754	6784	6866
в това число:					
Бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип	1550	1512	1554	1368	1081
Прояви на насилие и агресия	.	.	497	635	770
Тормоз	.	.	279	438	262
в т.ч. училищен тормоз	.	.	193	252	173
Непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място	.	.	302	465	377
Повреждане на обществена и/или частна собственост	.	.	397	454	502
Скитничество и просия	354	380	226	174	225
Употреба на психоактивни вещества	532	572	480	518	549
Проституиране	59	52	53	28	21
Лица, извършители на престъпления - общо	5402	5362	4980	4971	4857
в това число:					
Убийство (довършено и опит)	5	6	1	3	5
Телесна повреда	201	237	209	224	236
Изнасилване (довършено и опит)	9	10	15	8	12
Блудство	60	47	56	56	46
Кражба	3210	3089	3019	2793	2670
в това число:					
Взломна	405	350	385	329	267
Джебчийска	211	207	179	177	154
Грабеж	204	157	163	192	152
Противозаконно отнемане на МПС	90	90	94	76	96
Хулиганство	339	326	254	259	200
<u>Престъпления, свързани с наркотици</u>	<u>356</u>	<u>406</u>	<u>407</u>	<u>421</u>	<u>475</u>

„“ - няма данни.



Таблица 5

Малолетни и непълнолетни лица, пострадали от престъпления, по пол и възраст

(Брой)

Вид на престъплението	2017				2018			
	общо	в т.ч. момичета	възраст		общо	в т.ч. момичета	възраст	
			малолетни (8 - 13 г.)	непълнолетни (14 - 17 г.)			малолетни (8 - 13 г.)	непълнолетни (14 - 17 г.)
Общо за страната	1463	617	605	858	1634	665	659	975
Убийство (довършено)	-	-	-	-	4	-	1	3
Убийство (опит)	-	-	-	-	-	-	-	-
Телесна повреда	240	56	88	152	285	85	97	188
Блудство	86	69	59	27	68	48	39	29
Изнасилване (довършено)	12	12	4	8	16	16	5	11
Изнасилване (опит)	8	8	4	4	7	7	4	3
Отвлечане	4	3	-	4	1	-	1	-
в т.ч.								
с цел предоставяне за развратни действия	2	2	-	2	-	-	-	-
Кражба	717	288	290	427	758	286	297	461
Грабеж	113	25	42	71	136	43	54	82
Измама	29	9	13	16	12	7	5	7
Изнудване	8	2	4	4	12	2	3	9
Склоняване към прося	5	3	4	1	4	2	4	-
Склоняване и принуждаване към проституция или към хомосексуални услуги	4	3	2	2	9	7	-	9
Трафик на деца	1	1	-	1	3	3	1	2
Детска порнография	1	1	-	1	-	-	-	-
Други	235	137	95	140	319	159	148	171

„-“ - няма случай.